

PRIMLJENO/PRIMLJENO: 22.07.14.

Org. jedinica Org. jedinica	Winst. oznaka Kvalif. oznaka	Redni broj Redni broj	Broj priloga Broj priloga
05	33-1		

22-07-2014
- 05, u postupak
napomenu; skenirati i dostaviti na
znanje 01 i 02

Univerzitet u Zenici (UNZE) – Finalno izvješće

Komisije domaćih i međunarodnih
stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju
kvaliteta i davanje preporuke o akreditaciji
Univerziteta u Zenici

Finalno akreditacijsko izvješće Komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuke o akreditaciji Univerziteta u Zenici

Posjeta Komisije UNZE od 4 - 6 Lipnja 2014.

Izveštaj završen 01.07.2014.

Korekcija Izveštaja sukladno Dostavljenom mišljenju na Izveštaj Univerziteta u Zenici urađena je 03.07.2014.

Sadržaj

Popis tablica, slika i grafova	3
Pojmovnik	4
Uvod.....	5
Osnovni podaci o Univerzitetu u Zenici (UNZE).....	6
Komisija	7
Kratki pregled rada Komisije	7
Kriteriji za akreditaciju visokoškolskih institucija u BiH	9
Zakonski okvir za rad Komisije	12
Samoevaluacijsko izvješće	12
Ispunjenost kriterija za akreditaciju visokoškolskih institucija u Bosni i Hercegovini	
14	
Kriterij 1: Razvoj i strategija visokoškolske ustanove	14
Kriterij 2: Upravljanje, unutarne osiguranje kvalitete i kultura kvalitete	15
Kriterij 3: Procedure za osiguranje kvaliteta studijskih programa	18
Kriterij 4: Procedure za ocjenjivanje studenata	20
Kriterij 5: Ljudski resursi	21
Kriterij 6: Kvaliteta fizičkih resursa	24
Kriterij 7: Informacijski sustavi	26
Kriterij 8: Presentacija informacija za javnost	28
Kriterij 9: Međunarodna suradnja	31
Zaključak i mišljenje Komisije o ispunjenosti kriterija za akreditaciju	33
Popis korištenih dokumenata	35
Prilozi.....	36
Plan i program posjete UNZE.....	36

Popis tablica, slika i grafova

Tablica 1. Pojmovnik	4
Tablica 2. Članovi Komisije	7
Tablica 3. Kriteriji za akreditaciju u BiH.....	11
Tablica 4. Ocjene ispunjenosti kriterija	12
Tablica 5. Zakonski okvir za rad Komisije	12
Tablica 6. Zaključak Komisije	33

Slika 1. Osnovni podaci o UNZE (preuzeto iz SEI str. 1)	6
---	---

Pojmovnik

Skracenice	
AQ Austria	Agencija za akreditaciju i osiguranje kvaliteta
HEA	Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete u Bosni i Hercegovini
UNZE	Univerzitet u Zenici
SEI	Samoevaluacijski izvještaj
ZDK	Zeničko-dobojski kanton / Zenica DobojCanton
SP	Studijski program
FMM	Fakultet za metalurgiju i materijale
MF	Mašinski fakultet
EF	Ekonomski fakultet
PrF	Pravni fakultet
FF	Filozofski fakultet
PtF	Politehnički fakultet
IPF	Islamski pedagoški fakultet
SP HI	Studijski program Hemijsko inženjerstvo
SP MPT	Studijski program Menadžment proizvodnim tehnologijama
SP MP	Studijski program Menadžmenta preduzeća
SP OP	Studijski program Opšte Pravo
Komisija	Komisija domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuke o akreditaciji visokoškolskih ustanova

Tablica 1. Pojmovnik

Uvod

Univerzitet u Zenici je predao zahtjev za akreditaciju nadležnom ministarstvu, odnosno Ministarstvu za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-Dobojskog kantona u srpnju 2011. godine. Proces eksterne evaluacije Univerziteta u Zenici od strane Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete (HEA) započeo je 19.03.2012. imenovanjem Komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuke o akreditaciji Univerziteta u Zenici sukladno Odluci o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", br.100/11), Odluci o kriterijima za akreditaciju visokoškolskih institucija u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", br.75/10) i Pravilniku o akreditaciji visokoškolskih ustanova u Zeničko-Dobojskom Kantonu ("Službene novine Zeničko-Dobojskog kantona" br. 4 od 04.04.2012.).

Međutim, iz razloga koje ovdje nije moguće elaborirati, proces akreditacije UNZE, i ne samo UNZE, je uskoro zaustavljen.

Menadžment UNZE i nadležno ministarstvo su zajedno s HEA više od dvije godine pokušavali iznaći način kako prevazići nastalu situaciju i pokrenuti proces akreditacije UNZE. U tom cilju je ministarstvo donijelo i Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o akreditaciji visokoškolskih ustanova u Zeničko-Dobojskom Kantonu ("Službene novine Zeničko-Dobojskog kantona" br. 13 od 27.12.2013.)

Kako je prošlo skoro dvije godine od imenovanja Komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuke o akreditaciji Univerziteta u Zenici, HEA je 05.02.2014. imenovala novu Komisiju.

Sukladno Pravilniku o izmjenama i dopunama Pravilnika o akreditaciji visokoškolskih ustanova u Zeničko-Dobojskom kantonu, a u konzultacijama s kontakt osobom ispred HEA dogovoreno je s imenovanim predsjednikom Komisije i svim članovima Komisije, da u cilju efikasnijeg i bržeg rada predsjednik bude ujedno i tajnik Komisije.

Time su se stekli uvjeti za nastavak proces eksterne evaluacije UNZE i Komisija je započela s pripremnim radnjama – analizom Samoevaluacijskog Izvještaja Univerziteta u Zenici, izradi Plana posjete Univerzitetu u Zenici i sl., što je detaljno opisano u poglavlju 3.3.

Međutim, kada je proces akreditacije UNZE konačno otpočeo, Komisija se počela suočavati s novim otvorenim pitanjima, kao što su: nepostojanje predložka za izradu Interne liste za provjeru ispunjenosti kriterija za akreditaciju VŠU (vidjeti 3.3.), nepostojanje uputa za ocjenu ispunjenosti kriterija (vidjeti poglavlje 3.4.), te nepostojanje predložka za pisanje Finalnog izvješća Komisije.

Osnovni podaci o Univerzitetu u Zenici (UNZE)

Univerzitet u Zenici je integrirana institucija s upravljačkom strukturom uspostavljenom sukladno zakonu i potrebi visokoškolske ustanove. Riječ o potpuno integriranom univerzitetu s matičnim katedrama jedinstvenim za UNZE. „U sastavu fakulteta nalaze se matične katedre koje su jedinstvene za čitav univerzitet čime je izbjegnuta naučna dvojnost i obezbjeđena naučna matičnost saglasno Frascati jevim kriterijumima, UNESCO-vim i UNIDO-ovim preporukama.“ (SEI UNZE 2012, str. 3).

Osnovni podaci o Univerzitetu u Zenici preuzeti su iz dostavljenog Samoevaluacijskog izvještaja Univerziteta u Zenici iz 2012. godine (slika 1.)

Puni naziv: UNIVERZITET U ZENICI –
UNIVERSITAS STUDIORUM ZENICAENSIS
UNIVERSITY OF ZENICA

Adresa: FAKULTETSKA 3
72 000 ZENICA
BOSNA I HERCEGOVINA

Oficijelni logo (grb):.....

Tel.: + 387 32 444 430
+ 387 32 444 420

Fax.: + 387 32 444 431

Web site: www.unze.ba

Tip: JAVNA USTANOVA

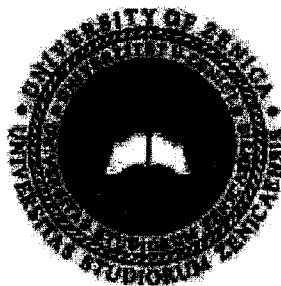
Broj studenata: 6 001 (podatak 31. 12. 2011: 4.929 PRVI CIKLUS + 996 DRUGI CIKLUS + 76 DOKTORSKI KANDIDATI)

Broj nastavnog osoblja: 414 (127 STALNO ZAPOSLENI FAKULTETI + 93 DVOJNO ZAPOSLENI ZF + 194 GOSTI)

Broj stalno zaposlenog osoblja: 356

Ukupna površina objekata: 39.200 m²

Oficijelna e-mail adresa: rektorat@unze.ba

Slika 1. Osnovni podaci o UNZE (preuzeto iz SEI str. 1)

Zaključno s 31.12.2011.godine na UNZE je bilo 9 organizacijskih jedinica u stalnom i jedna u pridruženom statusu i to (SEI str. 4):

- Fakultet za metalurgiju i materijale
- Mašinski fakultet
- Pedagoški fakultet
- Ekonomski fakultet
- Pravni fakultet
- Zdravstveni fakultet
- Politehnički fakultet
- Metalurški Institut "Kemal Kapetanović"
- Studentski centar

- Islamski pedagoški fakultet (pridružena članica)

Podorganizacijske jedinice u sastavu UNZE su:

- Centar za društvena i interreligijska istraživanja
- Centar za globalno pravno razumijevanje
- Centar za inovativnost i preduzetništvo
- Ekonomski institut Ekonomskog fakulteta
- Institut za mašinstvo na Mašinskom fakultetu
- U proceduri osnivanja je:
- Naučno-tehnološki park Zenica

Komisija

Komisiju domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuke o akreditaciji visokoškolske ustanove "Univerzitet u Zenici" činili su sljedeći članovi:

Name	
Prof.dr.sc. Dražena Gašpar	Predstavnik akademske zajednice u BiH, Predsjednik i tajnik Komisije. Redoviti profesor na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru.
Mag. Dr.Maria E. Weber, MA	Međunarodni stručnjak, član. Međunarodni ekspert Austrijske Agencije za akreditaciju i osiguranje kvalitete (AQ Austria), Odjeljenje za reviziju, konzultacije i međunarodnu suradnju
Prof.dr.sc. Lejla Turčilo	Predstavnik akademske zajednice u BiH, član. Izvanredna profesorica, Prodekanica za nastavu na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Sarajevu
Dragan Škrbić	Predstavnik privrede i prakse, član. Ministarstvo civilnih poslova BiH
Jasmina Selimović	Student, član. Studentica šeste godine Medicinskog fakulteta Univerziteta u Tuzli

Tablica 2. Članovi Komisije

Kratki pregled rada Komisije

Postupak vanjske evaluacije UNZE je vođen na način kako je to opisano u dokumentima *Odluka o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini*, *Pravilnik o akreditaciji visokoškolskih ustanova u Zeničko-Dobojskom Kantonu* i *Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o akreditaciji visokoškolskih ustanova u Zeničko-Dobojskom Kantonu*.

Prije posjete UNZE, kontakt osoba ispred HEA, gospodin Miljan Popić, dostavio je predsjedniku/tajniku Komisije Samoevaluacijski izvještaj Univerziteta u Zenici u elektronskom obliku, koji je predsjednik/tajnik Komisije, prof.dr.sc. Dražena Gašpar odmah prosljedila svim članovima Komisije.

Gospodin Popić je svim članovima Komisije dostavio web linkove na dokumente *Odluka o kriterijima za akreditaciju visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini*, *Odluka o normama*

kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, kao i elektronsku verziju Vodiča za internu i eksternu evaluaciju visokoškolskih institucija u BiH.

Budući HEA nema usvojen predložak koji bi članovi Komisije mogli koristiti kao internu listu za provjeru ispunjenosti kriterija za akreditaciju VŠU, a u cilju lakše interne komunikacije i usklađivanja stavova Komisije, te kvalitetnije pripreme za posjetu UNZE, predsjednik/tajnik je napravila predložak za Internu listu za provjeru ispunjenosti kriterija na hrvatskom i engleskom jeziku i isti mailom dostavila svim članovima Komisije uz obvezu da isti vrate popunjen najdalje do 30.05.2014., što su članovi Komisije i učinili. Dakle, svaki član Komisije imao je obvezu uraditi analizu SEI i popuniti dostavljeni predložak (Internu listu za provjeru ispunjenosti kriterija) svojim preliminarnim zapažanjima, pitanjima i eventualnim zahtjevima za dodatnim dokumentima.

Tijekom analize SEI i pripreme za posjetu UNZE, Komisija je došla do zaključka kako su za potpunu evaluaciju kriterija potrebne dodatne informacije, odnosno dokumenti. Stoga je predsjednik/tajnik Komisije zatražila od kontakt osobe UNZE dostavu određenih dokumenata ukoliko isti postoje u elektronskom obliku, odnosno njihovu pripremu u tiskanom obliku za posjetu Komisije. Iako je ovaj zahtjev od strane Komisije upućen neposredno pred posjetu, UNZE je najveći broj traženih dokumenata dostavio u elektronskom obliku, a svi traženi dokumenti su bili pripremljeni u tiskanom obliku i dočekali su Komisiju na stolu u prostoriji za sastanke.

Predsjednik/tajnik Komisije je napravila prijedlog Plana i programa posjete UNZE i poslala ga na usuglašavanje svim članovima Komisije. Nakon što je Komisija usuglasila Plan i program posjete, predsjednik/tajnik je Plan i program posjete u elektronskom obliku dostavila kontakt osobama UNZE i HEA. Plan i program posjete dan je u Prilogu ovog izvješća.

Kao što je Planom i programom posjete i predviđeno, posjeta UNZE je trajala ukupno tri dana, od 04-06.06.2014., s tim da su prvi dan (04.06.2014.) održani sljedeći pripremni sastanci:

- Sastanak Komisije i predstavnika HEA s predstavnicima Vlade i Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport ZDK i predstavnicima Univerziteta u Zenici.
- Komisiju i predstavnika HEA, g. Miljana Popića (pomoćnika direktora HEA) pozdravili su premijer vlade ZDK, g. Munib Husejnagić, ministar Mirko Trifunović (Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport ZDK), rektor Univerziteta u Zenici, prof.dr.sc. Dževad Zečić, prorektor Univerziteta u Zenici, prof.dr.sc. Darko Petković, generalni sekretar Mediha Arnaut i QA menadžer v.as.mr.sc. Ibrahim Plančić. Svi su oni u svojim pozdravnim govorima izrazili zadovoljstvo što je proces akreditacije UNZE, nakon čekanja dulje od dvije godine, konačno krenuo. Komisiji su poželjeli uspješan rad i ugodan boravak na UNZE i u Zenici.
- Pripremni sastanak Komisije, zajedno s g. Popićem, održan je odmah nakon sastanka s predstavnicima Vlade, Ministarstva i UNZE. Cilj ovog sastanka je bio još jedanput naglasiti osnovnu zadaću Komisije, ali i istaknuti otvorena pitanja, razmijeniti mišljenja, dogovoriti način rada Komisije, vođenje sastanaka, bilješki i sl., a sve s ciljem postizanja timskog rada i efikasnije pripreme za sastanke koji su slijedili dva naredna dana.

Sljedeća, vrlo intenzivna, dva dana (05-06.06.2014.), sukladno Planu i programu posjete, Komisija je održala čitav niz sastanaka s različitim internim i eksternim dionicima, te predstavnicima svih osnovnih aktivnosti na UNZE, te obišla resurse predloženih fakulteta (Prilog – Plan i program posjete UNZE) .

Tijekom posjete UNZE Komisija je imala vrlo dobru logističku potporu od strane UNZE, a na svakom koraku se osjećala otvorenost i posvećenost svih učesnika ovom procesu.

Na kraju ovog kratkog opisa rada Komisije, može se zaključiti kako je Komisija odradila sljedeće proceduralne korake smatrajući ih značajnim za kvalitetno izvršavanje svoje zadaće:

1. Analizu SEI koji je pripremio UNZE, kao i čitavog niza dodatnih dokumenata dostavljenih prije same posjete na zahtjev Komisije. Prije posjete, članovi komisije su dostavili predsjedniku/tajniku popunjenu Internu listu za provjeru ispunjenosti kriterija sa svojim preliminarnim stavovima i ocjenama.
2. Dvodnevnu posjetu UNZE na lokaciji kampusa, te održala sastanke s velikim brojem internih i eksternih dionika i predstavnika svih osnovnih aktivnosti koje se odvijaju na UNZE (Prilog – Plan i program posjete).
3. Uzela u obzir sve relevantne profesionalne i političke okolnosti koje određuju ukupan rad UNZE.
4. Donijela odluku o definiranju kriterija za ocjenjivanje (vidjeti poglavlje 3.4.)
5. Pripremila i usmeno prezentirala osnovne stavove i zaključke iz finalnog izvješća.
6. Pripremila prijedlog i završila ovo Finalno izvješće na osnovu zajedničkog dogovora svih članova Komisije.

Kriteriji za akreditaciju visokoškolskih institucija u BiH

Kriteriji za akreditaciju visokoškolskih institucija u Bosni i Hercegovini definirani su Odlukom o kriterijima za akreditaciju visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini koju je 12.07.2010. donio direktor Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvaliteta BiH, uz suglasnost Upravnog obora Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvaliteta BiH. Odluka je stupila na snagu 13.09.2010. Objavom u Službenom glasniku BiH br. 75/10.

Odlukom je definirano devet osnovnih kriterija za akreditaciju, a za svaki od osnovnih kriterija navedeni su podkriteriji (ukupno 33 podkriterija), što je prikazano u Tablici 3:

Kriteriji za akreditaciju visokoškolskih institucija u BiH
<p>Kriterij 1: Razvoj i strategija visokoškolske ustanove</p> <p>(1) Visokoškolska ustanova izrađuje strategiju u postupku javnog konsultiranja sa svim zainteresiranim stranama, formalno je usvaja i čini je javno dostupnom.</p> <p>(2) Strategijom visokoškolska ustanova utvrđuje svoju misiju i viziju, strateške ciljeve, te relevantne planove i aktivnosti za svaki strateški cilj.</p> <p>(3) Visokoškolska ustanova ima efikasan sistem i procedure za praćenje ispunjenja planova i realizaciju strateških ciljeva.</p>
<p>Kriterij 2: Upravljanje, unutarnje osiguranje kvalitete i kultura kvalitete</p> <p>(1) Visokoškolska ustanova ima efikasnu organizacijsku i upravljačku strukturu koje su formalizirane pravnim aktima.</p> <p>(2) Visokoškolska ustanova promovira kulturu kvaliteta, razvija sveobuhvatan i efikasan sistem za unutrašnje osiguranje kvaliteta u cilju poboljšanja nastave, naučno-istraživačkog rada, te procesa upravljanja i administracije.</p> <p>(3) Politika i procedure za unutrašnje osiguranje kvaliteta definirani su formalno donesenim aktom.</p> <p>(4) Visokoškolska ustanova ima formalno tijelo za osiguranje kvaliteta čija je uloga, odgovornosti i aktivnosti jasno utvrđena pravnim aktima.</p> <p>(5) Uloga studenata sva tri ciklusa u upravljanju visokoškolskom ustanovom i u sistemu unutrašnjeg osiguranja kvaliteta je jasno i institucionalno definirana.</p>
<p>Kriterij 3: Procedure za osiguranje kvaliteta studijskih programa</p> <p>(1) Procedure za predlaganje, prihvaćanje, praćenje i provođenje studijskih programa su uspostavljene i primjenjuju se za svaki studijski program.</p> <p>(2) Procedure posebno reguliraju: naziv i ciljeve studijskog programa, ishode učenja iskazane za ukupnu kvalifikaciju i za svaki predmet, uvjete za upis na studijski program, vrstu studija i način izvođenja, bodovnu vrijednost svakog predmeta iskazanu shodno ECTS-u, način ocjenjivanja na predmetu, relevantnost kvalifikacija osoblja i resursa.</p>